

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 21. november 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lasse Risager
Sagsnr.: 2014-0030-2415
Dok.: 1265686

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1377 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. august 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Den sene besvarelse beklages.

Mette Frederiksen

/

Esben Haugland

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1377 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”I forlængelse af artikel i Berlingske Tidende: ”Det burde politiet ikke have hørt” den 3. august 2014 bedes justitsministeren oplyse antallet af sager, hvori domstolene ikke har fundet hjemmel til indgreb i meddelelshemmeligheden, hvor de borgere, der uberettiget er blevet aflyttet, ikke er blevet orienteret af myndighederne om indgrebet. Ministeren bedes for hver enkelt af de øvrige sager oplyse antallet af dage fra det tidspunkt hvor politiet selv er blevet opmærksom på, at man har foretaget indgreb i meddelelshemmeligheden mod en forkert borger hhv. domstolene har afgjort, at der ikke var grundlag for indgreb til den berørte borger er blevet orienteret om indgrebet. Der henvises til <http://www.b.dk/nationalt/det-burde-politiet-ikke-have-hoert>”

Svar:

De ubedte oplysninger tilgår ikke Justitsministeriet i forbindelse med de underretninger, som domstolene skal foretage efter retsplejelovens § 783. Der henvises i den forbindelse til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1374 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, som bl.a. har oplyst følgende:

”Generelt indsamles der statistik for antal modtagne og afsluttede sager samt sagsbehandlingstid for bestemte sagstyper. Som hovedregel indsamles der derimod ikke informationer vedrørende sagernes udfald.

Domstolsstyrelsen er derfor ikke i besiddelse af en central opgørelse over antallet af sager, hvori domstolene har truffet afgørelse om, at betingelserne for at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden ikke har været opfyldt.

En central opgørelse med henblik på at finde de sager, hvor domstolene har truffet afgørelse om, at betingelserne for at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden ikke har været opfyldt, vil kræve en manuel gennemgang af samtlige sager af sagstypen ”Grundlovssager” med undertypen ”Foranstaltninger under efterforskning”. I 2013 var der 15.824 sager af denne undertype.

Det vil ligeledes kræve en manuel gennemgang af alle retternes sager af typen ” Foranstaltninger under efterforskning” at opgøre i hvor mange sager, der eventuelt ikke er sket underretning af den/de berørte borgere, henholdsvis hvor lang tid der er

gået, fra retten har truffet afgørelse om eller blevet bekendt med, at betingelserne for at foretage indgrebet ikke har været til stede, til den/de berørte er blevet underrettet.

Det vil være en ressourcekrævende opgave at foretage en manuel gennemgang af sagerne.

Som nævnt foreligger der ikke statistik på sagernes udfald, men styrelsen er ikke umiddelbart bekendt med, at der skulle være problemer med, at retterne ikke underretter den/de berørte hurtigst muligt efter, at der er foretaget indgreb i meddelelshemmeligheden, som ikke er godkendt af retten. I nogle tilfælde vil underretning kræve, at retten modtager oplysninger om sagen fra politiet, for eksempel hvis politiet selv er blevet opmærksom på, at de har foretaget indgreb mod en forkert person.”

Domstolsstyrelsen har supplerende oplyst følgende:

”Justitsministeriet har anmodet Domstolsstyrelsen om følgende oplysninger i hver enkelt af de 26 sager, som Berlingske Tidende har fået aktindsigt i, og som den i folketingsspørgsmålet omtalte artikel vedrører:

1. Oplysning om retten har bestemt, at underretning skal ske/ikke skal ske
2. Oplysning om underretning er blevet udsat, og om det i sidste ende er blevet bestemt, at der ikke skal ske underretning
3. I de tilfælde, hvor det er relevant, oplysning om, hvor lang tid der er gået, fra retten har truffet afgørelse om eller er blevet bekendt med, at betingelserne for at foretage indgrebet ikke har været til stede, til den/de berørte er blevet underrettet.

Styrelsen har i den anledning indhentet bidrag fra retspræsidenterne ved de retter, som Justitsministeriet har oplyst har behandlet nærmere angivne sager om indgreb i meddelelshemmeligheden.

Retspræsidenten for **Københavns Byret** har oplyst følgende vedrørende de enkelte sager:

”Rettens sag nr. SS 14088/2009 (P05-2009-25-0030):

Retten påtalte den 14. juni 2009 den iværksatte aflytning og bestemte samtidig at underretning foretages.

Rettens sag nr. SS 90-29526/2009 + SS 90-29527/2009 (P05-2010-25-0033):

Ikke underretning, da indehaver af telefonen er ukendt.

Rettens sag nr. SS 90-29618/2009 (P05-2010-25-0034):

Historiske teleoplysninger på telefon med ukendt bruger, hvorfor underretning ikke kan gives.

Rettens sag nr. SS 90-11812/2010 (P05-2010-25-0039):

Politiet har den 22. juli 2010 oplyst, at aflytning er afsluttet den 9. juli 2010, og at meddelelse er givet.

Rettens sag nr. SS 90-9616/2011 (2011-25-0003):

Underretning givet den 27. september 2011 efter retsmødet den 21. september 2011.

Rettens sag nr. SS 90-4679/2011 (2011-25-0006):

Underretning givet efter retsmødet den 14. december 2011.

Rettens sag nr. SS 90-20735/2012 (2012-25-0016):

Underretning givet efter retsmødet den 25. oktober 2012.

Rettens sag nr. SS 90-516/2012 (2012-25-0009):

11. april 2012 bestemte retten, at underretning untlades.

Rettens sag nr. SS 90-16833/2012 (2012-25-0014):

31. juli 2012 bestemte retten, at spørgsmålet om underretning afgøres under en verserende sag ved Nordjyllands politi.

Rettens sag nr. SS 90-25094/2012 + SS 90-25095/2012 (2012-25-0017):

(25095/2012): Underretning er givet den 9. september 2013.

(25094/2012): Retten bestemte 14. januar 2013, at der ikke gives underretning.

Rettens sag nr. SS 94-1099/2013 (2013-25-0018):

Underretning givet den 23. februar 2013 efter retsmøde samme dag.”

Retspræsidenten for **Retten i Odense** har oplyst følgende vedrørende de enkelte sager:

”Rettens sag nr. SS 6-7660/2012 (2012-25-0015):

Der var tale om, at der var anført et forkert ciffer i en begæring om aflytning. Indgrebet blev iværksat den 31/8 2012, fejlen blev opdaget samme dag, og aflytningen blev nedtaget. Den berørte blev underrettet ved brev af 14/9 2012.

Rettens sag nr. SS 3-788/2010 (P05-2010-25-0035)

Ad spørgsmål 1:

Underretning skete

Ad spørgsmål 2:
Underretning havde været udsat

Ad spørgsmål 3:
3 mdr. og 3 uger

Rettens sag nr. SS 3-2406/2013 + 3-2408/2013 + 3-2409/2013 (2013-25-0020):

Retten har ikke truffet afgørelse om, at betingelserne for et foretaget indgreb ikke var til stede. Politiet iværksatte uden tilladelse og uden forelæggelse for retten aflytning, 2 dage inden retten meddelte tilladelse, hvilket retten ikke var vidende om.

Rettens sag nr. SS 4-2199/12, som rettelig er SS 4-2133/12 (2012-25-0012):

Underretning har været udsat, indtil der er givet underretning den 2. maj 2013 til de to personer, der kunne identificeres.

Rettens sag nr. SS 4-4451/12 (2012-25-0013):

Der er givet underretning den 5. december 2012 til mistænkte, men ikke til indehaveren af det nummer, der er indberettet til JM, da nummerets bruger var uidentificeret.

Rettens sag nr. SS 34-4-1781/2010 (P05-2010-25-0036):

Der er først truffet bestemmelse om, at underretning skulle udsættes, og herefter er det den 20. september 2010 bestemt, at underretning skulle undlades ift. mistænkte. Retten havde givet tilladelse til aflytning af flere andre numre benyttet af mistænkte, men ikke til det nr. der blev indberettet til JM. Underretning blev således undladt mht. en række numre anvendt af [navn udeladt].”

Retspræsidenten for **Retten i Aarhus** har vedrørende de enkelte sager oplyst følgende:

”Rettens sag nr. SS 5-2504/2010 (P05-2010-25-0037):

Ad spørgsmål 1:

Der er ikke ifølge retsbogen truffet afgørelse om, at underretning ikke skal ske vedrørende det pågældende indgreb.

Ad spørgsmål 2:

Der er ikke truffet afgørelse om, at underretning skulle udsættes. Den ulovlige aflytning blev nedtaget den 21. april 2010, da politiet konstaterede, at der var begået en fejl.

Anklagemyndigheden anmodede i retsmøde den 22. april 2010 om tilladelse til fremadrettet aflytning af samme nummer, hvilket retten imødekom. Tidsrummet for aflytningen blev fastsat til den 20. maj 2010.

Anklagemyndigheden har efterfølgende oplyst retten om, at den, indgrebet rettede sig imod, fik underretning om foretagne indgreb i meddelelseshemmeligheden i forbindelse med grundlovsforhøret den 18. maj 2010.

Ad spørgsmål 3:

Retten stillingen til indgrebet forelå den 22. april 2010 og blev stadfæstet af Vestre Landsret få dage senere. Underretning er, jf. ovenstående, givet den 18. maj 2010.

Retten sag nr. SS 12-4775/2011 (2012-25-0010):

Ad spørgsmål 1:

Retten har ikke truffet afgørelse om, at underretning ikke skal ske.

Ad spørgsmål 2:

Der er ikke truffet afgørelse om, at underretning skulle udsættes. Inden retten tog stilling til, at den iværksatte aflytning ikke kunne godkendes på det foreliggende grundlag, havde retten imidlertid allerede afsagt kendelse med tilladelse til fremadrettet aflytning af det samme telefonnummer/Imei-nummer. Aflytningen har således ikke været taget ned, og underretning om indgrebet skulle da først ske, når fristen for tilladelsen til aflytning udløb. Denne frist blev ved rettens kendelse senere forlænget og udløb i december 2011. Inden da, nemlig medio november, blev den, som indgrebet rettede sig imod, anholdt, afhørt og fremstillet i grundlovsforhør. Anklagemyndigheden/politiet har efterfølgende oplyst, at den, som indgrebet rettede sig imod, i forbindelse med anholdelsen og afhøringen blev underrettet om aflytningen. Underretning er således givet af anklagemyndigheden.

Ad spørgsmål 3:

Der er jf. ovenfor gået ca. en måned, fra retten traf afgørelse om, at det iværksatte indgreb ikke kunne godkendes, til den, indgrebet rettede sig imod, blev underrettet. Det bemærkes dog, at spørgsmålet om indgrebets lovlighed var påkæret og først blev afgjort af Vestre Landsret primo januar 2012. Spørgsmålet om indgrebets lovlighed var således ikke endeligt afgjort, da underretning fandt sted. ”

Retspræsidenten for **Retten i Kolding** har vedrørende sagen SS 2-4551/2010 (2011-25-0001) oplyst følgende:

”Retten afsagde under politiets efterforskning af sagen mod [navn udeladt] flere kendelser om indgreb i meddelelseshemmeligheden.

Retten bestemte under behandlingen af sagen, at underretning af [navn udeladt] om teleaflytningerne og de øvrige indgreb i

meddelelshemmeligheden, som retten tillod iværksat, skulle udsættes af efterforskningsmæssige hensyn.

Retten har ikke truffet afgørelse om i sidste ende, hverken at der ikke skulle ske underretning af [navn udeladt], eller at betingelserne for at foretage indgrebet ikke har været til stede.”

Retspræsidenten for **Retten i Lyngby** har vedrørende sagen SS 8-2229/2011 (2011-25-0007) henvist til retsbog af 5. august 2011, hvoraf følgende fremgår:

”Der fremlagdes brev af 18. juli 2011 fra Nordsjællands politi med indberetning i henhold til retsplejelovens § 783, stk. 4.

Det er oplyst, at retten i Lyngby den 16. juni 2011 afsagde kendelse om, at politiet måtte indhente oplysninger om, hvilke telemaster der var registreret på telefon [telefonnummer udeladt] inden for et bestemt tidsrum.

Umiddelbart efter modtagelsen af kendelsen blev denne videresendt til Rigspolitiets telecenter ved brug af den foreskrevne blanket, idet der blev afsat kryds i rubrikken ”historik”. Kendelsen, hvoraf det tydeligt fremgik, at der alene var tale om masteoplysninger, blev medsendt. Rigspolitiets telecenter har oplyst, at de videresendte såvel kendelsen som det udfyldte skema til teleudbyderen. På dette grundlag fremsendte teleudbyderen (TDC) ikke alene masteoplysninger, men også historiske oplysninger om de A og B numre, som der var ringet til og fra i det angivne tidsrum.

Politiet har herved fået tilsendt oplysninger, som de ikke har været berettiget til i henhold til den afsagte kendelse, hvorfor der til brug for rettens indberetning til Justitsministeriet fremsendes indberetning efter princippet i retsplejelovens § 783, stk. 4.

Dommeren påtalte det skete. Udskrift af retsbogen sendes til Justitsministeriet vedlagt kopi af det fremsendte.

Sagen sluttet.

Retten hævet.”

Retspræsidenten for **Retten i Herning** har vedrørende sagerne SS 7-340/2011 og SS 4-356/2011 (2011-25-0008) oplyst følgende:

”Der var i et større sagskompleks mistanke om, at en offentlig telefonboks blev anvendt af en mistænkt til at modtage meddelelser.

Politiet iværksatte på øjemedet en aflytning af telefonboksen den 3. februar 2011 kl. 14.43. Politiet sendte en anmodning til retten om godkendelse af aflytningen, som blev modtaget af retten den 4. februar 2011 kl. 12.53. Der var den 3. og 4. februar 2011 iværksat en række andre aflytninger i samme sagskompleks, og retten var forinden telefonisk underrettet om, at politiet ønskede afholdt retsmøde med henblik på godkendelse af aflytningerne. Samme dag kl.13.00 blev der afholdt et telefonretsmøde under SS 7-340/2011 med deltagelse af en anklager og en indgrebsadvokat.

Under retsmødet konstaterede de deltagende, at der ikke i det materiale, der var fremlagt i retten og overgivet til indgrebsadvokaten, var tilstrækkelige oplysninger, der gav ”bestemte grunde til at antage, at der over telefonboksen, hvortil offentligheden har adgang, gives meddelelser til eller fra en mistænkt.”

Anklageren meddelte, at aflytningen straks ville blive nedtaget, og dommeren tilkendegav, at en ekstraktudskrift ville blive tilsendt Justitsministeriet jf. retsplejelovens § 783, stk. 2, sidste pkt.

Da det var en offentlig telefonboks, og da det i sagens natur ikke var muligt at identificere den eller de, som eventuelt måtte have brugt telefonen, blev der i overensstemmelse med fast praksis ikke givet underretning til nogen om indgrebet. Det bemærkes, at teleselskaberne har samtykket i, at de ikke indkaldes til møder i sager af den karakter.

Dagen efter, lørdag den 5. februar 2011, blev der afholdt et nyt retsmøde i sagskomplekset under SS 4-356/2011, hvor politiet fremlagde en del nyt materiale, hvorefter retten, hvor en anden var dommer, gav tilladelse til, at telefonboksen kunne aflyttes.”

Retspræsidenten for Retten i Helsingør har vedrørende sagen SS 1-2962 (P05-2011-25-0041) oplyst følgende:

”Sagen er en indgrebssag om teleoplysninger og senere også aflytning, hvor den pågældende person var mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 191.

Retten havde i en anden sag ved kendelse af 13. oktober 2010 givet politiet tilladelse til at foretage aflytning af en telefon, der tidligere blev anvendt af den samme mistænkte.

Om SS 1-2962 kan oplyses:

1. Retten har på et retsmøde den 5. april 2011 noteret, at der ifølge anklagemyndigheden kan ske

underretning om indgrebet. Underretning er afsendt fra retten den 5. april 2011.

2. Retten bestemte i retsmødet den 19. november 2010 på anklagerens begæring, at underretning om aflytningen og tilintetgørelse af det tilvebragte materiale skulle udsættes til den 5. april 2011. Retten begrundede udsættelsen med, at sagen var en del af et større kompleks, hvor der fortsat foregik efterforskning, og at en underretning ville være til skade for efterforskningen.

Samme dag besluttede retten, at godkende den aflytning, politiet uden forudgående retskendelse havde iværksat den 15. oktober 2010, hvor de fik tilladelse til at indhente teleoplysninger på den samme person. Retten besluttede i samme forbindelse i medfør af retsplejelovens § 783, stk. 4, at underrette Justitsministeriet om, at aflytningen ikke burde være foretaget på det grundlag, der forelå.

Retten anfører i sin kendelse om begrundelsen for efterfølgende at godkende den iværksatte aflytning, at indgrebet havde sammenhæng med indhentelsen af teleoplysninger på den pågældende person, og at anklagemyndigheden havde iværksat aflytningen, fordi de var af den opfattelse, at de havde fået tilladelse af retten. Retten lagde tillige vægt på, at indgrebet var nedtaget, da politiet blev bekendt med, at tilladelse ikke var givet. Aflytningen blev ifølge politiet nedtaget den 27. oktober 2010.

3. Retten blev ved brev af 20. oktober 2010 fra anklagemyndigheden anmodet om at berigtige retsbogen fra retsmødet den 15. oktober 2010, således at der ud over tilladelse til indhentelse af teleoplysninger, tillige blev givet tilladelse til aflytning, som anmodet mundtligt af politiet under retsmødet den 15. oktober. Dommeren afviste ved brev af 29. oktober 2010 at berigtige retsbogen, da der ifølge dommeren ikke under retsmødet mundtligt var blevet fremsat anmodning om tilladelse til aflytning. Retten vidste under retsmødet den 19. november, at der var foretaget aflytning uden forudgående tilladelse, men retten godkendte som beskrevet samme dag politiets indgreb, tog beslutning om at underretningen skulle udsættes, og at der skulle sendes underretning til Justitsministeriet.”

Retspræsidenten for **Retten på Frederiksberg** har vedrørende sagen SS 1-10011/2012 (2013-25-0019) oplyst følgende:

”Ad spørgsmål 1:

Retten har i et retsmøde den 19. december 2012 bestemt, at underretning om fejlagtig aflytning kan ske til den pågældende (underretning var ifølge det oplyste dog allerede foretaget af Københavns politi).

Ad spørgsmål 2:

Irrelevant.

Ad spørgsmål 3:

Retten underrettede selv den pågældende forkert aflyttede ved brev af 9. januar 2013 (jf. dog ovenfor om underretning allerede i december 2012 via Københavns Politi).”

Retspræsidenten for **Retten i Næstved** har vedrørende sagen SS 2493/2013, 2494/2013, 2495/2013, 2496/2013, 2497/2013, 2498/2013 og 2499/2013 (2013-25-0021) oplyst følgende:

”Retsbog af 16. maj 2013 i den nævnte sag er sendt til Justitsministeriet den 27. juni 2013, og Justitsministeriet er således allerede i besiddelse af de nævnte oplysninger.

Det fremgår af retsbogen, at de berørte allerede var underrettet af politiet inden retsmødet, og derfor har retten ikke truffet nogen beslutning om underretning.”

Retspræsidenten for **Retten i Sønderborg** har vedrørende sagen K01-947/2014 (2014-25-0022) oplyst følgende:

”Ad spørgsmål 1:

Under retsmøde afholdt den 26. februar 2014 har retten truffet bestemmelse om, at underretning om telefonaflytning af en nærmere angivet mobiltelefon skulle udsættes til den 19. august 2014, jf. retsplejelovens § 788, stk. 4, samt udsættelse med stillingtagen til tilintetgørelse af det frembragte efterforskningsmateriale inden for samme frist, jf. retsplejelovens § 791, stk. 2.

Ad spørgsmål 2:

Der har ikke været afholdt retsmøder i sagen vedrørende den i kendelsen afsagt den 26. februar 2014 anførte mobiltelefon, og retten har derfor ikke haft anledning til at tage stilling til, om underretning ikke skulle iværksættes. Retten er heller ikke af Syd- og Sønderjyllands Politi blevet anmodet om yderligere udsættelse af underretningen.

Ad spørgsmål 3:

Efter praksis ved Retten i Sønderborg sker underretning inden for 14 dage efter udløbet af fristen, hvor underretningen er udsat til, medmindre retten er blevet anmodet om afholdelse af nyt retsmøde til stillingtagen til forlængelse af fristen for udsættelse af underretning. I det foreliggende tilfælde er underretningen foretaget den 3. oktober 2014 over for indehaveren af mobiltelefonen, som indgrebet vedrørte. Som udgangspunkt foretages underretningen på et tidligere tidspunkt, men dette er i det foreliggende tilfælde ikke sket.”